

Andmepäringute koosseis ja andmete liikumine

Uuringus on vaja pärida erinevatest registritest andmeid ja ühendada need isikupõhiselt. Selleks esitab uuringu läbiviija (Centar) koostöös tellijaga (Rahandusministeerium) andmepäringu Rahvastikuregistrile.

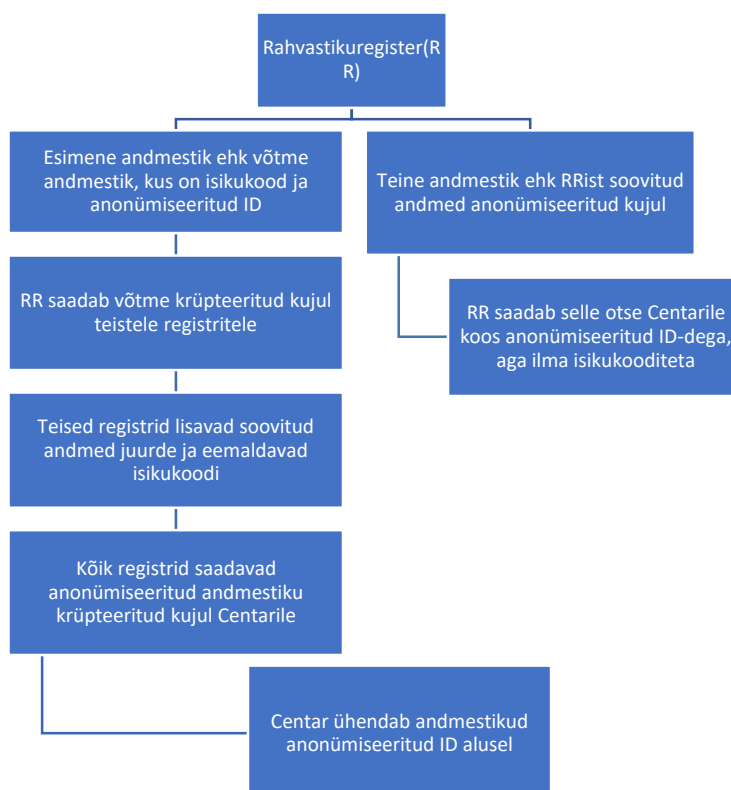
Rahvastikuregister koostab **andmete sidumiseks vajalikud andmebaasid** ehk isikukoodide ja genereeritud unikaalse koodidega andmebaasi (andmestik 1). Rahvastikuregister saadab andmete sidumiseks vajaliku andmebaasi krüpteeritult teiste andmepäringusse kaasatud registrite volitatud töötlejatele.

Teised registrid lisavad Rahvastikuregistri saadetud andmete sidumiseks vajalikule andmebaasile nende registrist päritavad andmed, eemaldades isikukoodid ja jättes alles genereeritud unikaalsed koodid. Seejärel saadavad kõik registripidajad andmefailid Centarile, kes seob kõikidelt registritelt saadud andmefailid, mille tulemusena loodud andmebaas on kvantitatiivanalüüsi aluseks.

Kuna analüüsi teostamiseks on vaja Rahvastikuregistrilt ka muid andmeid peale andmete sidumiseks vajalike andmestike, siis nende andmetega viib Rahvastikuregister läbi sama protseduuri, mis teised registrid (andmestik 2).

Registrite vahel muud andmevahetust peale Rahvastikuregistrilt teistele registritele saadetavate andmete sidumiseks vajalike andmebaaside liikumise ei toimu. Töö teostajale isiku otsest tuvastamist võimaldavaid andmeid (isikukood, nimi) ei edastata. Töö tellijale edastatakse vaid lõpparuanne.

Joonis 1. Andmete liikumine registrite vahel ja nende jõudmine Centarini

Sellist andmete ühendamise lahendust on varasemalt korduvalt kasutatud. Näiteks võib siin tuua Riigikogu Arenguseire keskuse poolt tellitud uuringu „Tööga seotud sotsiaalkaitse mudelid ja nende sobivus alternatiivsete tööturu arengute korral Eestis“ (AKI luba antud 31.05.2018, otsuse number nr 2.2.-1/18/22) või

ETAg poolt RITast rahastatud uuringu „Muutuvast tööturust ja kasvavast rändest tulenevad võimalused ja väljakutsed haridus –, tööturu ja sotsiaalsüsteemis“ (AKI luba antud 29.11.2018, otsuse nr 2.2 1/18/45, luba taotles konsortsiumi liige Eesti Rakendusuuringu Keskus CentAR).

Andmete päringud registrite kaupa

Need andmed edastatakse Centarile umbisikustatult, st isikukoodid on eemaldatud ja iga valimiisik on tähistatud unikaalse koodiga (vastab Rahvastikuregistri edastatud valimiisikute andmebaasi koodile isiku kohta).

1. Rahvastikuregister (Siseministeerium)

- **Ajaperiood:** 01.01.1999 – andmete väljavõtte hetkel viimane seis
- **Valikukriteerium:** kõik inimesed, kes on ajaperioodi jooksul olnud elus
- **Agregeerituse tase:** indiviidi tasemel
- **Tunnused**
 - **Andmestik 1** (võtme dokument, mis saadetakse teistele registritele):
 - Anonümiseeritud ID
 - isikukood
 - **Andmestik 2** (analüüsis kasutatavad andmed, mis saadetakse töö teostajale):
 - Anonümiseeritud ID
 - Kõrgeim omandatud haridustase
 - Kõrgeima omandatud haridustaseme kirje sisestamise aeg
 - Ema anonümiseeritud ID
 - Isa anonümiseeritud ID
 - Iga lapse anonümiseeritud ID
 - Kodakondsus
 - Riik
 - Eesti kodakondsuse omandamise aeg (aasta ja kuu)
 - Eesti kodakondsuse taastamise või kaotamise aeg (aasta ja kuu)
 - Perekonnaseis
 - abielus/pole abielus
 - abiellumise aasta ja kuu
 - lahutuse aasta ja kuu

2. Sotsiaalkaitse infosüsteem (Sotsiaalkindlustusamet)

- **Ajaperiood:** 12.1999 – andmete väljavõtte hetkel viimane seis
- **Valikukriteerium:** Väljavõtte Rahvastikuregistri saadatud andmestikus (andmestik 1) olevatest inimestest
- **Andmete ajaline täpsus** – aastane
- **Agregeerituse tase:** indiviidi tasemel
- **Tunnused:**
 - Anonümiseeritud ID
 - Sugu
 - Sünniaasta ja -kuu
 - Elukoha maakond
 - Elukoht: vald või linn
 - Surma aasta ja kuu
 - Elamisluba või -õiguse olemasolu
 - Elamisluba või -õiguse tähtaeg (aasta ja kuu)
 - Pension
 - Pensioni saamise algusaasta ja kuu
 - Pensioni liik
 - Pensioni summa kuus (määratud)
 - Pensioniõigusliku staaži andmed
 - Pensioni staaž kokku
 - Pensioni staaži alguse ja lõpu aeg (aasta ja kuu)

- Pensiõni staaži liik
 - Pensiõniõigusliku soodusstaaži tunnus
 - Riigiametnikustaaži tunnus
 - Ametikoht (eripensiõnite puhul)
 - **Välisriigis** pensiõni saamise andmed
 - **Välisriigist** (Venemaa, Moldova, Valgevene, Ukraina) pensiõni saamise andmed
- Pensiõnikindlustusstaaži andmed
- Pensiõnikindlustuse kindlustusosakute andmed
- Pensiõnilisa arvestamine
 - Nõusolek pensiõnilisale laste pealt
 - Nõusolek pensiõniõigusliku staaži hulka laste kasvatamise arvamine
 - Vabadussõjast osavõtmise andmed
 - II maailmasõjast või Omakaitse liikme andmed
 - Represseeritu andmed
 - Tuumakatastroofi, -katsetuse, aatomielektrijaama avarii andmed
 - Avaliku teenistuse andmed
 - Päästeteenistuse andmed
- Lapsehoolduspuhkuse kestuse andmed
- Avaldused pensiõni vähendamiseks või maksmise edasilükkamiseks vastavalt riikliku pensiõnikindlustuse seaduse § 25¹
 - Vähendamise või edasilükkamise alguse aasta ja kuu
 - Vähendamise või edasilükkamise lõpu aasta ja kuu
 - Kas avaldus pensiõni vähendamiseks või maksmise edasilükkamiseks
- Puue
 - Puude ekspertiisi aasta ja kuu
 - Puude raskusaste
- Tõvvõime
 - Tõvvõime hindamise otsuse aasta ja kuu
 - Tõvvõime ulatus otsuse kohaselt (osaline tõvvõime, puuduv tõvvõime, tõvvõime ei ole vähenenud)
- Sotsiaalmaksu andmed
 - Isiku eest makstud sotsiaalmaksu summa aastas
 - Sotsiaalmaksu liik (SKA klassifikaatori SM_liik kood)
 - Sotsiaalmaksu summa

3. Eesti Hariduse Infosüsteem (Haridus- ja Teadusministeerium)

- **Ajaperiood:** 01.2004 – andmete väljavõtte hetkel viimane seis
- **Valikukriteerium:** Väljavõtte Rahvastikuregistri saadetud andmestikus (andmestik 1) olevatest inimestest
- **Agregeerituse tase:** indiviidi tasemel
- **Tunnused:**
 - Anonümiseeritud ID
 - Isiku kõrgeim omandatud haridustase (ISCED2011 klassifikaatori järgi ja iga kalendriaasta lõpu seisuga (viimane teadaolev info))
 - Isiku kesk-/kõrg-/kutsehariduse (ISCED2011 klassifikaatori järgi) õpingutele sisseastumise aeg
 - Isiku kesk-/kõrg-/kutsehariduse (ISCED2011 klassifikaatori järgi) õpingute katkestamine või õppepuhkuste kasutamine (kõik sündmused, kuu täpsusega)

4. Pensiõnikeskus

- **Ajaperiood:** 01.2003 – andmete väljavõtte hetkel viimane seis
- **Valikukriteerium:** Väljavõtte Rahvastikuregistri saadetud andmestikus (andmestik 1) olevatest inimestest
- **Agregeerituse tase:** indiviidi tasemel

- **Tunnused:**

- Kas isik on kunagi liitunud kohustusliku kogumispensioniga (valikuavaldusega, loosi teel või esitades maksete tasumisest vabastamise avalduse)
- Isikule kuuluvate II samba fondide osakute väärtus kuu viimase päeva seisuga, iga pensionifondi lõikes, kuiselt **alates 2003**
Kas isikul on pensioni investeerimiskonto
 - Pensioni investeerimiskonto avamise aasta ja kuu
 - Pensioni investeerimiskonto sulgemise aasta ja kuu
- Sissemaksete peatamine vastavalt kogumispensioniseaduse § 27¹
 - Sissemaksete peatamise maksekohustuse peatumise aasta ja kuu
- Kogumispensioniseaduse § 43 järgi väljamakse pärast õiguse tekkimist kohustuslikule kogumispensionile ühekordse maksena vastavalt kogumispensioniseaduse § 43
 - Esimese avalduse esimese väljamakse aasta ja kuu
 - Esimese avalduse esimese väljamakse summa ilma tulumaksuta
- Kogumispensioniseaduse § 43 järgi väljamakse pärast õiguse tekkimist kohustuslikule kogumispensionile fondipensionile või pensionilepingu alusel
 - Fondipensionile või pensionilepingu avalduse esitamise aasta ja kuu¹
- Väljamakse enne õiguse tekkimist kohustuslikule kogumispensionile vastavalt kogumispensioniseaduse § 43¹
 - Väljamakse aasta ja kuu (kui väljamakse kahes jaos, siis esimese väljamakse aasta ja kuu)
 - Väljamakse summa ilma tulumaksuta (kui väljamakse kahes jaos, siis esimese väljamakse summa)

¹ Kui isikul on mitu fondipensionile sõlmitud (esmane fondipension on lõpetatud ning selle järgselt uus sõlmitud), andmed esimese fondipensionile osas.